

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-4352-38/2021. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-59/2020)

Érintett szervek:

- *Budapesti Rendőr-főkapitányság IX. kerületi Rendőrkapitányság*
- *Budapesti Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központ*

2021.

Az eljárás megindítása

*Panaszos*¹ (a továbbiakban: panaszos) 2019. október 15-én panaszt terjesztett elő a vele és feleségével szemben, 2019. október 10-én fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos beadványában sérelmezte a magánlakásukban fogatosított intézkedés módját (azonosítási és tájékoztatási kötelzettség elmulasztása, nem megfelelő hangnem és bánásmód), a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) IX. kerületi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) épületében történő mulasztást, továbbá a BRFK Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) mulasztását.

Tekintettel arra, hogy a beadványban megfogalmazott sérelmek felvetik a panaszos alapvető jogainak sérelmét, továbbá figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92.§-ának (1) bekezdésében, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdése f) pontja és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra, vizsgálatot indítottam.

Az Országgyűlés a *Kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény, valamint egyes törvényeknek a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvénnyel kapcsolatos módosításáról* szóló 2019. évi CIX. törvénnyel az alapvető jogok biztosának hatáskörébe utalta a rendészeti panaszok kivizsgálásának lehetőségét. Ennek megfelelően immár e kifejezetten hatósági eljáráshoz kapcsolódó, azt kiegészítő ombudsmani típusú vizsgálat is az alapvető jogok biztosának feladata.

Az érintett alapvető jogok

- Az emberi méltósághoz való jog [Alaptörvény II. cikk]
- A személyi szabadsághoz való alapvető jog [Alaptörvény IV. cikk]
- A tisztességes eljáráshoz, megfelelő ügyintézéshez való jog [Alaptörvény XXIV. cikk]
- A magánélethez való jog [Alaptörvény VI. cikk]

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye [a továbbiakban: Alaptörvény]
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény [a továbbiakban: Ajbt.]
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény [a továbbiakban: Rtv.]
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.]
- A Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény [a továbbiakban: Be.]
- A személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvény [a továbbiakban: 2001. évi XVIII. tv.]
- A körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény [a továbbiakban: 2013. évi LXXXVIII. tv.]

---

¹ Az Ajbt 39/L§ (1) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

- A segélyhívásokat fogadó szerv hatásköréről, feladatairól, továbbá feladatai ellátásának részletes szabályairól szóló 361/2013. (X. 11.) Kormányrendelet [a továbbiakban: 361/2013. (X. 11.) Korm. rendelet]
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat]
- A közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos ügyek egységes intézéséről szóló 22/2014. (XII. 5.) BM utasítás
- Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv tevékenység-irányítási központjai, egyes rendőri szervek ügyeletei, valamint a segélyhívásokat fogadó központok egységes működéséről szóló 57/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás [a továbbiakban: 57/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás]
- A panaszok és bejelentések kezeléséről szóló 9/2018. (III.19) BRFK Utasítás [a továbbiakban: BRFK Utasítás]
- A BRFK IX. kerületi Rendőrkapitányság objektumaiba történő be- és kiléptetés rendjéről, a belső rend és biztonság fenntartásáról szóló BRFK IX. kerületi Rendőrkapitányság Vezetőjének 3/2015. (XII. 22.) számú intézkedése [a továbbiakban: Intézkedés]

A tényállás megállapításai

1. A panaszbeadvány

A panaszos állítása szerint a lakóhelyén 2019. november 11-én 21 óra körül két civil ruhás rendőr felszólítás nélkül, csengetést és kopogtatást mellőzve, erőszakosan behatolt a bérleménybe.

A panaszos feleségével arra lett figyelmes, hogy két ismeretlen férfi a bejárati ajtót erőszakosan, hangosan benyomva, berúgva behatol a lakásba. A panaszos igyekezett az útjukat állni és kérdőre vonta őket, hogy mit csinálnak a lakásban. Csak ekkor közölte a két férfi, hogy rendőrök, és a panaszos fiát keresik lopás bűncselekményének elkövetése miatt.

A panaszos kérése ellenére sem azonosították magukat a rendőrök, nem mutattak be érvényes kutatási parancsot sem. A kutatási parancsra vonatkozó kérésre azt válaszolták, hogy arra semmi szükség.

A panaszos felesége a takaró alatt feküdt meztelenül az ágyban, az intézkedő rendőrök nem engedték számára, hogy felöltözzön, a takarót lehúzták róla a kutatás érdekében.

Az intézkedő rendőrök nem engedték, hogy a panaszos a villanyt felkapcsolja, a kutatás során elemlámpát használtak, a panaszos véleménye szerint megfélemlítés céljából.

A lakásba történő behatolást követően kutatást végeztek, feldúlták a lakást, a panaszost többször félrelökték az útból, miközben durva kifejezésekkel minősítették a szülői mivoltukat. Származásukra vonatkozó hangos, durva kifejezésekkel illették a panaszot és feleségét. A durva kifejezéseket a lakásból való távozásukat követően a lépcsőházban hangosan, mások számára is jól hallhatóan, félelemkeltésre alkalmas módon ismételték.

Az eset előzménye az, hogy a panaszos fiát 2019. május végétől folyamatosan kereste náluk a rendőrség, eleinte kéthetente, az utóbbi időszakban két-három naponta, annak ellenére, hogy a

lakás nincs bejelentve lakóhelyeként, tartózkodási helyeként. A fent leírt esetig a kutatást egyenruhát viselő rendőrök hajtották végre, udvariasan.

A panaszos és fia között körülbelül öt éve semmilyen kapcsolat nincsen, sem telefonon, sem más módon nem kommunikálnak. Mindezt az intézkedő rendőrökkel közölte a panaszos. A panaszos az intézkedő rendőröktől azt a tájékoztatást kapta, miszerint fiuknak bejelentett lakóhelye van Budapesten.

A rendőri intézkedést követően a panaszos és felesége a Rendőrkapitányságra ment panaszt tenni.

A panaszos felesége súlyos beteg, nagyon megviselte őt a rendkívül durva, erőszakos és trágár rendőri intézkedés, csak a gyaloglásnak és a friss levegőnek köszönhető, hogy nem kapott „epilepsziás rohamot”.

A Rendőrkapitányságon a panaszos és felesége röviden elmondták a történeteket, bejelentést, illetve feljelentést kívántak tenni a rendőri intézkedéssel szemben.

A Rendőrkapitányságon szolgálatban lévő rendőr személyesen egyeztetett az ügyeletes tiszttel, majd arról tájékoztatta a panaszost és feleségét, hogy az ügyeletes tiszt nem fogadja őket, nem kívánja panaszukat és feljelentésüket meghallgatni, írásban rögzíteni.

A panaszos 21 óra 30 perc körül a 112-es hívószámon segítséget kért, ahol „illetékesség hiánya miatt elutasították”. A panaszos véleménye szerint szükséges lett volna az azonnali rendőri intézkedés.

2. A rendőrség álláspontja

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a BRFK-tól a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A Rendőrkapitányság tájékoztató levele az alábbiakat tartalmazza:

A rendőrség a Btk. 370. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő kisebb értékre elkövetett lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt, és más vagyon elleni bűncselekmények miatt büntetőeljárást folytat a panaszos fiával szemben.

A Be. 119. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy őrizetének elrendelése érdekében, illetve a Be. 268. §-ának (1) bekezdés d) pontja alapján bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy elérhetőségének megállapításával összefüggésben elfogató parancsot bocsátott ki.

Tekintettel arra, hogy a fenti jogszabályhelyek értelmében akkor lehet elfogatóparancsot kibocsátani, ha a nevezett személy tényleges tartózkodási helye ismeretlen, ezért nem elegendő csak a bejelentett lakcímének ellenőrzése, indokolt és szükséges a gyanúsítható személy korábbi tartózkodási helyeinek ellenőrzése is.

A panaszos fiának korábbi tartózkodási helye és bejelentett lakcíme a panaszos lakása, illetve a panaszos fia e lakcímet közölte az eljárások során. Ennek alapján szükséges és indokolt volt a panaszos lakcímének többszöri ellenőrzése.

A panaszos lakásán 2019. október 11-én 21 óra körüli időben két rendőr a panaszos fiának felkutatása céljából megjelent. A lakás ajtaja nyitva volt, az ajtóra egy pokróc volt felszegve, így a napszaknak megfelelő hangos köszönéssel és a rendőrséghez tartozásukat közölve az intézkedő rendőrök beléptek a lakásba. A rendőri igazolványaik felmutatásával azonosították magukat, az intézkedés célját és a végrehajtásának módját is közölték a panaszossal, aki a lakásba történő belépéshez hozzájárult.

A rendőri intézkedésre az Rtv. 39. §-a alapján – határozat nélkül magánlakásba történő belépés – került sor.

A már hivatkozott jogszabály értelmében a rendőr feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. Ennek alapján az intézkedő rendőrök a panaszos fiának tartózkodási helyére, elérhetőségére vonatkozó információkat gyűjtöttek.

Az adatgyűjtés és a magánlakásba történő belépés célja a körözés alatt álló személy felkutatása volt, amelyre a 2001. évi XVIII. tv. a rendőrség részére felhatalmazást ad.

Az intézkedő rendőrök jelentései rögzítik, hogy a panaszos az intézkedés során ittas állapotban volt, arrogáns módon viselkedett, sértő megjegyzéseket tett. A lakásban elektromos áram nem volt, így a villany felkapcsolására nem volt lehetőség. A lakás ellenőrzését a korlátozott látási viszonyok és a panaszos földön fekvő felesége is nehezítette.

A rendőri jelentés alapján a panaszos beteg feleségét nyilatkoztatták arról, hogy orvosi ellátásra szüksége van-e, mert amennyiben igen, akkor részére mentőt hívnak. A rendőri jelentés alapján sem a bejutás érdekében, sem a lakásban történő tartózkodás során rongálást vagy más anyagi kárt nem okoztak a panaszosnak. A rendőri jelentés alapján bántó, megalázó megjegyzést az intézkedő rendőrök nem tettek.

A magánlakásban történő tartózkodás az érintettek kíméletével járt.

Az intézkedés befejezését követően az intézkedéssel szemben a panasztételi jogról kellően részletes felvilágosítást adtak a panaszos részére, aki a helyszínen a panasztétel lehetőségével nem élt.

A panaszos az intézkedést követően a Rendőrkapitányságra ment, ahol a panaszos erősen ittas állapotban volt. A biztonsági őr a panaszost meghallgatta, majd tájékoztatta a szolgálatban lévő rendőrt. A rendőr azt állapította meg, hogy a panaszos erősen ittas állapota miatt helyes vallomástétel nem várható a panaszostól, a panasz felvételére és írásban történő rögzítésére nem volt lehetőség.

A rendőr a panaszos részére a panasztételi lehetőségeket ismertette, a panaszos a bejelentés felvételét nem kérte, közölte, hogy panaszával a korábbi Független Panaszrendészeti Testülethez fog fordulni.

A panaszos szóbeli bejelentése során zavaros tartalmú, ellentmondásos információkat közölt, amely alapján nem volt megállapítható a bejelentés célja, illetve, hogy milyen tényeket kíván a hatósággal közölni, milyen eljárás megindítását kezdeményezi.

A szóbeli bejelentés és az elsődlegesen rendelkezésre álló adatok alapján bűncselekmény elkövetésének gyanúja nem merült fel, ezért a rendőrség hivatalból eljárást nem indított.

A Be. 170. §-ának (1) bekezdés c) pontja szerint nem hallgatható ki az, akitől testi vagy szellemi állapot miatt nyilvánvalóan nem várható helyes vallomás. A szellemi állapot a megismerendő tény természetétől függően ítélandó meg a vallomástételi képesség szempontjából. E tekintetben az erősen ittas állapotban lévő panaszos nem volt abban az állapotban, hogy tőle helyes vallomást felvegyenek.

Az intézkedő rendőr úgy értékelte a helyzetet, hogy a panaszos ellentmondásos szóbeli előadása és az ismertetett személyi körülmények figyelembevételével, nem rögzíti írásban a panaszt. Figyelemmel arra is, hogy a rendőri intézkedés elleni panasz előterjesztésének tekintetében rendelkezésre álló 8 nap, valamint a magánindítvány előterjesztésére nyitva álló 30 napos határidő miatt a panaszos semmiféle joghátrányt nem szenved, ha panaszát egy későbbi időpontban rögzítik.

Ezzel szemben egy ittas állapotban felvett helytelen vallomással könnyen kimeríthető a hatóság félrevezetésének vagy a hamis vád büntetőjogi tényállása. Az ittas állapotban lévő személyek kihallgatásáról szóló jogszabályok és belső utasítások alapján csak az ittasság, mint kihallgatási akadály megszűnése után lehet a személyt kihallgatni, mivel az alkohol szervezetre történő hatása nyilvánvalóan a beszámítási képességet hátrányosan befolyásolja.

Az Intézkedés 15. pontja tartalmazza, hogy ittas személy az épületben nem tartózkodhat, továbbá a fegyveres biztonsági őr az ittas személyt felkérheti az épületből történő távozásra.

Az BRFK Utasítás 2.5. pontja szerint a rendőrséghez forduló állampolgárokat udvariasan kell fogadni, indokolatlanul elküldeni, eltanácsolni, későbbi időpontra visszarendelni nem lehet.

2) A panaszos lakásán intézkedő rendőrök jelentései szerint:

Az intézkedő rendőrök 21 órakor jelentek meg a panaszos lakásán, ugyanis azt az információt kapták, hogy a panaszos fia dolgozik, így feltételezték, hogy az esti órákban már a lakásban fog tartózkodni.

Az intézkedő rendőrök az ajtófélfán többször hangosan kopogtattak, a napszaknak megfelelő köszönéssel, valamint a rendőrség szavak előre bocsátásával, melyre egy ingerült, dühös férfihang adott indulatos választ.

Az intézkedő rendőrök megismételték a köszönést, szolgálati igazolványuk felmutatásával, nevüknek és szolgálati helyüknek közlésével azonosították magukat, mely ismét ingerült válasz érkezett a lakásból. A válasz hanghordozásából kiderült az intézkedő rendőrök számára, hogy a panaszos az intézkedés során is ittas állapotban volt.

Ezt követően az intézkedő rendőrök beléptek az ajtón, az ajtókereten található pokróc félrehúzásával, ezután a panaszos közölte, hogy a fia nem tartózkodik a lakásban, nyugodtan nézzenek körül.

A panaszos sérelmezte, hogy nem mutattak be számára „házkutatási parancsot”. Az intézkedő rendőrök azt a tájékoztatást adták a panaszos részére, hogy a magyar büntetőeljárásra vonatkozó jogszabályok rendelkezései szerint nincs olyan fogalom, hogy „házkutatási parancs”, valamint hogy nem kutatást hajtanak végre a lakásban, hanem körözött személy felkutatása céljából intézkednek, továbbá az intézkedéssel szembeni panasszal kapcsolatban általános tájékoztatást adtak.

A panaszos és felesége elmondása szerint a lakásban elektromos áram nem volt, a villany felkapcsolására vonatkozó kérésnek nem tettek eleget, így elemlámpa használatával került sor a lakás átvizsgálására.

Az intézkedés végén az intézkedő rendőrök megkérdezték a panaszost, hogy kíván-e az intézkedéssel kapcsolatosan panasszal élni, melyre nemleges választ adott.

Az intézkedő rendőrök nem tettek rasszista, becsmérlő kijelentéseket, nem léptek fel fenyegetően. Az intézkedés során a rendőrök a panaszos viselkedésére tekintettel végig toleránsak voltak, úgy hajtották végre az intézkedést, hogy semmilyen kényelmetlenséget ne okozzanak, hivatásukhoz méltó módon viselkedtek.

3) A Rendőrkapitányságon szolgálatot teljesítő rendőr jelentése az alábbi többlet információkat tartalmazza:

Amikor a panaszos a Rendőrkapitányságon megjelent, erősen ittas állapotban volt, egyensúly zavarral küzdött, kiabált, szitkozódott, agresszív módon próbálta a fegyveres biztonsági őr tudomására hozni, hogy miért érkezett a Rendőrkapitányságra, azonban mondanivalója annyira zavaros volt, hogy nem lehetett érteni, hogy pontosan mit szeretne.

Az intézkedő rendőr megkérte a fegyveres biztonsági ört, hogy közölje a panaszossal és feleségével, hogy akkor tudja kihallgatni őket, ha kihallgatható állapotban lesznek (kijózanodnak), addig várakozniuk kell. A panaszos és felesége nem kívántak várakozni, ezért távoztak.

4) Az elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozat szerint:

A Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő kisebb értékre elkövetett lopás vétségének megalapozott gyanúja alapján a Be. 119. § (1) bekezdés a) pontja szerint a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy őrizetének elrendelése érdekében, illetve a Be. 268. §-ának (1) bekezdés c) pontja alapján bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy tartózkodási helyének megállapításával összefüggésben elfogatóparancsot bocsátott ki a rendőrség a panaszos fiával szemben folyamatban lévő büntetőeljárásban, 2019. október 4-én.

5) A TIK tájékoztató levele a következő többlet információkat tartalmazza:

A panaszos 2019. november 11-én 21 óra 1 perckor tett bejelentést a 112-es segélyhívón keresztül, mivel sérelmezte, hogy rendőrök jártak a lakásában.

A hívást fogadó operátor azt a tájékoztatást adta a panaszos részére, hogy az általa bejelentett eset nem igényel azonnali rendőri beavatkozást, panaszával forduljon az illetékes Rendőrkapitánysághoz vagy a korábbi Független Rendészeti Panasztestülethez, melyek elérhetőségét megadta a panaszos számára.

Ezt követően kapcsolta a panaszost a TIK irányítójához, aki szintén tájékoztatta a bejelentőt, hogy hova fordulhat panaszával.

6) A Rendőrkapitányság által megküldött egyéb dokumentumok a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől eltekintek.

A vizsgálat megállapításai

A panaszos sérelmezte a magánlakásukban foganatosított intézkedés módját (azonosítási és tájékoztatási kötelzettség elmulasztása, nem megfelelő hangnem és bánásmód), a Rendőrkapitányság épületében történő mulasztást, továbbá a TIK mulasztását.

1. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem azonosították magukat.

A panaszos beadványában előadta, hogy a rendőri intézkedés során az intézkedő rendőrök a panaszos kérése ellenére sem azonosították magukat.

Az intézkedő rendőrök jelentései szerint a rendőri intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványuk felmutatásával, nevüknek és szolgálati helyüknek közlésével azonosították magukat, az intézkedés célját és a végrehajtásának módját is közölték a panaszossal.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Az Rtv. már hivatkozott §-a (2) bekezdésének megfelelően a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) bekezdése alapján az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. §-a (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

A panaszos álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az intézkedés megkezdése előtt nem azonosították magukat, azonban az intézkedő rendőrök jelentései alapján a szolgálati igazolványuk felmutatásával, nevüknek és szolgálati helyüknek közlésével azonosították magukat.

A panaszosi és rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így e sérelem tekintetében a panaszos alapvető jogát érintő visszásság fennállásáról nem áll módomban állást foglalni.

2. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök „kutatási parancsot” nem mutattak be.

A panaszos sérelmezte, hogy állítása szerint kérése ellenére sem mutattak be számára az intézkedő rendőrök érvényes „házkutatási parancsot”. A „házkutatási parancsra” vonatkozó kérésre azt válaszolták, hogy arra semmi szükség.

Az intézkedő rendőrök jelentései szerint, azt a tájékoztatást adták a panaszos részére, hogy a magyar büntetőeljárásra vonatkozó jogszabályok rendelkezései szerint nincs olyan fogalom, hogy „házkutatási parancs”, valamint hogy nem kutatást hajtanak végre a lakásban, hanem körözött személy felkutatása céljából intézkednek.

Az elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozat szerint [a Be. 119. §-ának (1) bekezdés a) pontja, valamint 268. §-ának (1) bekezdés c) pontja alapján] elfogatóparancsot bocsátott ki a rendőrség a panaszos fiával szemben folyamatban lévő büntetőeljárásban, 2019. október 4-én.

Az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve [...] büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása céljából.

A 2001. évi XVIII. tv.12. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőrség a körözés végrehajtása során az ismeretlen helyen lévő személy felkutatása érdekében adatgyűjtést végezhet, amelynek keretében azokat a személyeket, akik a körözött személlyel, holttesttel, tárggyal kapcsolatban feltehetően információval rendelkeznek, meghallgathatja, terepkutatást végezhet.

A 2013. évi LXXXVIII. törvény 26. §-ának (1) bekezdésének a) pontja értelmében a körözési eljárást lefolytató szerv a Be. 268. § (1) bekezdés c) és d) pontja alapján bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, illetve megalapozottan gyanúsítható személlyel összefüggésben elrendelt, valamint a Be. alapján kibocsátott elfogatóparancs alapján elrendelt körözés végrehajtása során az intézkedő rendőröknek van lehetőségük az Rtv. 39. §-a szerint magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen intézkedni.

A fentiek alapján az intézkedő rendőrök megfelelő felhatalmazás birtokában léptek be a panaszos magánlakásába, amelyhez nem volt szükség kifejezetten a magánlakásba történő belépést biztosító dokumentum felmutatására. Szükséges volt ugyanakkor a panaszos felvilágosítása, amely – a rendelkezésre álló adatok alapján – megtörtént, így a panaszos alapvető jogát érintő visszásság e tekintetben nem történt.

3. A panaszos sérelmezte az intézkedő rendőrök hangnemét.

A panaszos állítása szerint a lakásba történő behatolást követően az intézkedő rendőrök durva kifejezésekkel minősítették a szülői mivoltukat. Származásukra vonatkozó hangos, durva kifejezésekkel illették a panaszot és feleségét.

A rendőri jelentések szerint az intézkedő rendőrök bántó, megalázó megjegyzést nem tettek.

A panasz ezen eleme kapcsán felhívom a figyelmet az Rtv. 2. §-ában foglaltakra. Szükségesnek tartom kiemelni továbbá a Rendőri Hivatás Etikai Kódexét (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrrre vonatkozóan előírja: *„Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”*. Az 5. pont szerint: *„[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt mástól sem tűri el”*. A 7. pont utolsó mondata szerint: *„[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős”*.

Indokoltnak tartom felidézni a korábbi Testület 64/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalásában foglaltakat: *A „rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is*

támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve”.

A panaszos álláspontja szerint az intézkedő rendőrök bántó, megalázó megjegyzéseket tettek, azonban a rendőrség álláspontja szerint nem tettek ilyen megjegyzéseket.

A panaszosi és rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így e sérelem tekintetében a panaszos alapvető jogát érintő visszásság fennállásáról nem áll módomban állást foglalni.

4. A panaszos sérelmezte az intézkedő rendőrök bánásmódját.

A panaszos beadányában előadta, hogy a rendőrök az ajtót berúgva, erőszakosan léptek be a lakásba, fedülták azt, a panaszost többször félrelökték, nem engedték felkapcsolni a villanyt, alapvetően fenyegetően léptek fel, a panaszos feleségének pedig nem engedték, hogy felöltözzön, a takarót erőszakosan lehúzták róla.

Az intézkedő rendőrök jelentései szerint a lakás ajtaja nyitva volt, az ajtóra egy pokróc volt felszelve, melynek félrehúzásával beléptek az ajtón. A lakásban elektromos áram nem volt, így a villany felkapcsolására nem volt lehetőség. Az intézkedés során a rendőrök a panaszos viselkedésére tekintettel végig toleránsak voltak, úgy hajtották végre az intézkedést, hogy semmilyen kényelmetlenséget ne okozzanak, hivatásukhoz méltó módon viselkedtek.

Az Rtv. már hivatkozott 2. §-ának (1) bekezdése második mondatának megfelelően a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 16. §-ának (4) bekezdése szerint a rendőr nem alkalmazhat [...] megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

A megalázó bánásmód vagy büntetés körébe tartozó magatartások lényege, hogy az érintettben olyan félelmet, lelki gyötrelmet és alsóbbrendűségi érzést okoznak, amelyek alkalmasak arra, hogy a testi és lelki ellenállását megtörjék. Ugyanakkor az ilyen magatartások okozta gyötrelmet mértéke – és ezzel együtt alapjogsértő volta – függ az adott eset körülményeitől (pl. a bánásmód időtartamától, az áldozat nemétől, korától, stb.).

A panaszos álláspontja szerint az intézkedő rendőrök erőszakosan és fenyegetően léptek fel az intézkedés során, azonban a rendőrség álláspontja szerint az intézkedő rendőrök hivatásuknak megfelelően viselkedtek.

A panaszosi és rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így e sérelem tekintetében a panaszos alapvető jogát érintő visszásság fennállásáról nem áll módomban állást foglalni.

5. A panaszos sérelmezte a TIK intézkedési kötelezettségének elmulasztását.

A panaszos kifejtette véleményét, miszerint 21 óra 30 perc körül a 112-es hívószámon segítséget kért, ahol „illetékesség hiánya miatt elutasították”, annak ellenére, hogy szükséges lett volna az azonnali rendőri intézkedés.

A TIK tájékoztató levele szerint a panaszos 2019. november 11-én 21 óra 1 perckor tett bejelentést a 112-es segélyhívón keresztül, mivel rendőrök jártak a lakásában, és ezt sérelmezte, a panaszos hívását fogadó operátor azt a tájékoztatást adta a panaszos részére, hogy az általa bejelentett eset nem igényel azonnali rendőri beavatkozást, panaszával forduljon az illetékes Rendőrkapitánysághoz vagy a korábbi Független Rendészeti Panasztestülethez, melyek elérhetőségét megadta a panaszos számára.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 19. pontja szerint az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében ellátja a segélyhívó számok fogadásából eredő feladatokat.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése alapján rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az intézkedéskor hatályos 361/2013. (X. 11.) Korm. rendelet 6. §-a rendelkezik a segélyhívó számok fajtáiról. E szerint, (1) ha a segélyhívás alapján készenléti szerv intézkedése szükséges, a híváskezelő továbbítja az elektronikus adatlapot, valamint szükség esetén haladéktalanul továbbkapcsolja a segélyhívást a hatáskörrel rendelkező készenléti szervnek, (2) ha a segélyhívás alapján a közmű üzemeltető vagy a készenléti szerveken kívüli hatóság, hivatalos szerv vagy szervezet helyszíni intézkedése szükséges, a híváskezelő gondoskodik e szervek értesítéséről, (3) ha a jelzés alapján az (1) és (2) szerinti intézkedés nem szükséges, a híváskezelő a bejelentő részére megadja a szükséges felvilágosítást.

A 361/2013. (X. 11.) Korm. rendelet 1. §-ának 9. pontja, miszerint segélyhívásnak számít, ha természetes személy vagy segélyhívás kezdeményezésére képes technikai rendszer által segélykérővonalon kezdeményezett jelzés, amely vészhelyzet vagy egyéb veszélyes körülmény bejelentését tartalmazza.

A 361/2013. (X. 11.) Korm. rendelet 1. §-ának 12. pontja határozza meg a „vészhelyzet”, a 2. pontja az „egyéb veszélyes körülmény” fogalmát. „Vészhelyzet” az olyan ember, állat, műszaki hiba, elemi erő, természeti esemény, baleset, betegség vagy élettani körülmény okozta helyzet, ami az életben, testi épségben, anyagi javakban okozott kárral, illetve a természetes és mesterséges környezet fokozott megrongálásával vagy ezek veszélyeztetésével jár, és amelyet a segélyt kérő természetes személy, illetve a környezetében lévők a készenléti szervek helyszíni segítsége nélkül önállóan megoldani nem képesek. „Egyéb veszélyes körülmény” ember, állat, műszaki hiba, elemi erő, természeti esemény, baleset, betegség vagy élettani körülmény okozta olyan helyzet, ami az életben, testi épségben, anyagi javakban okozott kárral, illetve a természetes és mesterséges környezet fokozott megrongálásával vagy ezek veszélyeztetésével jár, és amelyet a segélyt kérő természetes személy, illetve a környezetében lévők nem képesek önállóan a közmű üzemeltetők vagy – a készenléti szerveken kívüli – hatóság, hivatalos szerv helyszíni segítsége nélkül megoldani. Mindezek – valamint a Korm. rendelet 6. §-ának (1) bekezdése – alapján annyi mondható el, hogy „vészhelyzetnek”, valamint „egyéb veszélyes helyzetnek” minősülő esetekben válik szükségessé készenléti szerv azonnali intézkedése.

A fentiek alapján elmondható, hogy a segélyhívó számon keresztül tett bejelentés során a segélyhívások kezelőjének a feladata megítélni, hogy a bejelentés során elmondott információk alapján szükséges-e készenléti szerv kiküldése, vagy elegendő pusztán a bejelentő számára felvilágosítást adni.

A rendelkezésre álló információk alapján a panaszos bejelentései nem utaltak sem „vészhelyzetre”, sem pedig „egyéb veszélyes körülményre”, a panaszos bejelentése tartalmát tekintve rendőri intézkedéssel szembeni panasz volt, a segélyhívást fogadó fél pedig ennek megfelelően megadta a szükséges felvilágosítást.

A fentieknek megfelelően a bejelentés alapján a – felvilágosítási kötelezettségen túl – intézkedési kötelezettsége a rendőrségnek nem keletkezett, így a panaszos alapvető jogát érintő visszásság e tekintetben nem történt.

6. A panaszos sérelmezte, hogy a Rendőrkapitányságon panaszukat nem vették fel.

A panasz szerint a magánlakásban foganatosított rendőri intézkedést követően a panaszos és felesége a Rendőrkapitányságra ment panaszt tenni, ahol röviden elmondták a panaszbejelentés okát, bejelentést, illetve feljelentést kívántak tenni a rendőri intézkedéssel szemben. A panaszos állítása szerint a Rendőrkapitányságon szolgálatban lévő rendőr személyesen egyeztetett az ügyeletes tiszttel, majd arról tájékoztatta a panaszost és feleségét, hogy az ügyeletes tiszt nem fogadja őket, nem kívánja panaszukat és feljelentésüket meghallgatni, írásban rögzíteni.

A Rendőrkapitányság tájékoztató levele szerint a panaszos az intézkedést követően a Rendőrkapitányságra ment, ahol a panaszos erősen ittas állapotban volt. A biztonsági őr a panaszost meghallgatta, majd tájékoztatta a szolgálatban lévő rendőrt. A rendőr azt állapította meg, hogy a panaszos erősen ittas állapota miatt helyes vallomástétel nem várható a panaszostól, a panasz felvételére és írásban történő rögzítésére nem volt lehetőség. A rendőrség álláspontja szerint a panaszos szóbeli bejelentése zavaros tartalmú, ellentmondásos információkat közölt, a szóbeli bejelentés alapján nem volt megállapítható a bejelentés célja, illetve, hogy milyen tényeket kíván a hatósággal közölni, milyen eljárás megindítását kezdeményezi.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján, akinek a rendőri intézkedés alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A rendőri intézkedéstől számított egy éven túl panasz előterjesztésének nincs helye.

Az Rtv. 93/B. §-ának (2) bekezdésének megfelelően az intézkedést foganatosító szervhez az intézkedést követő harminc napon belül lehet előterjeszteni.

Az Rtv. már hivatkozott 92. §-ának (2) bekezdése alapján, akinek az intézkedés alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy az alapvető jogok biztosához.

Az Ajbt. 18. §-ának (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint rendvédelmi szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az BRFK Utasítás 2.5. pontja szerint a rendőrséghez forduló állampolgárokat udvariasan kell fogadni, indokolatlanul elküldeni, eltanácsolni, későbbi időpontra visszarendelni nem lehet.

Az Intézkedés 15. pontja tartalmazza, hogy ittas személy az épületben nem tartózkodhat, továbbá a fegyveres biztonsági őr az ittas személyt felkérheti az épületből történő távozásra.

A panaszos panaszt szóban vagy írásban tehet. Szóbeli panaszát a panaszokkal és a közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos ügyek egységes intézéséről szóló 22/2014. (XII. 5.) BM utasítás alapján személyesen bármely megyei rendőr-főkapitányságnál, illetve a Központi Panaszirodán 0-tól 24 óráig bármely időpontban előterjeszheti. Amennyiben a panaszos szóban kíván panaszt előterjeszteni, abban az esetben az intézményi szabályokat köteles betartani.

A fentiekre tekintettel megállapítom, hogy amikor a panaszos és felesége a Rendőrkapitányságra érkezett, az erősen ittas állapotuk miatt a rendőrségnek nem volt lehetősége vallomástételük felvételére, ám ez számukra hátrányt nem jelentett, hiszen volt még lehetőségük panaszuk megfelelő módon történő benyújtására, így alapvető jogot érintő visszásság e tekintetben nem történt.

Budapest, 2021. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos